

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Van'da, 27 Eylül 2024 tarihinde, kaldığı yurttan ayrıldıktan 18 gün sonra (15 Ekim 2024) göl kenarında cansız bedeni bulunan üniversite öğrencisi Rojin Kabaiş'in ölümüne ilişkin soruşturmada, Adli Tıp Kurumu raporunda iki farklı erkeğe ait DNA örneklerinin tespit edilmesine rağmen, olayın "ölüm sonrası çevresel temas" olarak değerlendirilmesi kamuoyunda derin tepki yaratmıştır.

Bu olay, kadınların yaşam hakkını tehdit eden sistematik erkek şiddetinin ve kadın cinayetlerinde delillerin yetersiz ya da hatalı değerlendirilmesinin yeni bir örneğidir. Kadınların adalet arayışını boğan bu cezasızlık kültürünün son bulması, adalet sisteminin cinsiyet eşitliği ilkesine göre yeniden yapılandırılması ve benzer vakalarda yaşanan adli eksikliklerin tespiti amacıyla Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. (15 Ekim 2025)

Ա/Լագ Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

Sezai TEMELLİ

DEM Parti Grup Başkanvekili

Mus Milletvekili

GEREKCE

Türkiye'de her yıl yüzlerce kadın, erkek şiddeti nedeniyle yaşamını yitirmekte ya da ölümleri "şüpheli" olarak kayıtlara geçmektedir. Bu vakalarda soruşturma süreçlerinin derinleştirilmemesi, adli delillerin yeterli incelenmemesi, otopsi raporlarındaki çelişkiler ve fail lehine yorumlar, kadınların yaşam hakkının korunmadığını açık biçimde göstermektedir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi Rojin Kabaiş de bu tabloya eklenen acı bir örnektir. Rojin'in göğüs ve vajina iç bölgesinde iki farklı erkeğe ait DNA örneği tespit edilmesine rağmen, Adli Tıp Kurumu raporunda bu bulgular "ölüm sonrası bulaşma" olarak yorumlanmış ve cinsel saldırı şüphesi yeniden değerlendirilmemiştir.

Kadın örgütleri, barolar ve Rojin Kabaiş'in ailesi bu açıklamayı bilimsel ve etik açıdan tartışmalı bulmuş, dosyada etkin ve tarafsız soruşturma yürütülmesi çağrısında bulunmuştur. Bu olay, kadın cinayetlerinde adalet mekanizmalarının erkek egemen bakış açısıyla işlediğini, mağduru değil failin korunabildiğini bir kez daha göstermektedir.

Geçmişte Şule Çet, Aleyna Çakır, Rabia Naz Vatan, Nadira Kadirova gibi dosyalarda da benzer biçimde delillerin eksik değerlendirilmesi ve raporların çelişkili olması, toplumda adalete olan güveni sarsmıştır.

Kadınların yaşam hakkını korumak, erkek şiddetini önlemek ve adaletin cinsiyet eşitliği temelinde tesis edilmesini sağlamak devletin anayasal sorumluluğudur. Bu bağlamda, Rojin Kabaiş dosyasında olduğu gibi, kadın ölümlerinde yaşanan soruşturma eksikliklerinin giderilmesi, Adli Tıp Kurumu'nun bağımsız ve bilimsel denetime açık hale getirilmesi, toplumsal cinsiyet duyarlılığına sahip bir adalet mekanizmasının oluşturulması hayati önem taşımaktadır.

Bu Meclis Araştırması, Rojin Kabaiş'in ölümüyle ilgili adli sürecin tüm yönleriyle incelenmesini; kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümlerinde delil toplama, otopsi, DNA analizi ve adli tıp değerlendirmelerinde yaşanan eksikliklerin tespit edilmesini; Adli Tıp Kurumu'nun bağımsızlığının, bilimsel güvenirliğinin ve toplumsal denetime açıklığının değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Araştırma aynı zamanda kadın cinayetlerinde süregelen cezasızlık kültürünün sona erdirilmesi, yargı ve adli kurumlarda toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinin güçlendirilmesi, kadınların adalet mekanizmalarına erişiminin iyileştirilmesi ve bu alanda yapılması gereken yasal ve kurumsal reformların belirlenmesi için yürütülecektir. Bu doğrultuda, Rojin Kabaiş dosyasında ortaya çıkan çelişkilerin aydınlatılması yalnızca bir dava özelinde adaletin tesis edilmesi değil, Türkiye'de tüm kadınların yaşam hakkını güvence altına alan, eşit ve özgür bir toplumun inşasına yönelik önemli bir adım olacaktır.